

Lausunto

Rajavartiolaitoksen esikunta
Oikeudellinen osasto
Kommodori Tomi Kivenjuuri

24.4.2025

HE 21/2025 vp

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi metsästyslain 41§:n muuttamisesta

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta on pyytänyt Rajavartiolaitokselta lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi metsästyslain 41 §:n muuttamisesta (HE 21/2025 vp). Rajavartiolaitoksen esikunta lausuu asiassa seuraavaa:

Rajavartiolaitoksen esikunnalla ei ole lausuttavaa suurpetojen kannanhoidollisten lupien myöntöprosessiin tai myönnettävien lupien määrään, eikä myöskään suurpetokantojen lukumääriin tai niiden määritysmenetelmiin.

Rajavartiolaitoksen osalta lausunnossa keskitytään lain mahdollisten seurannaisvaikutusten arviointiin. Nämä näkökulmat liittyvät osaltaan myös lausuntopyynnön mukana olleisiin lakialoitteisiin. Rajavartiolaitoksella on kokemusta pidemmältä ajanjaksolta metsästyksen valvonnasta ja suurpetoihin kohdistetuista metsästysrikoksista.

Rajavartiolaitos pitää metsästyksen valvonnan kannalta tarkoituksenmukaisena, että suurpetokantoja voidaan säädellä joustavasti, ja tarvittaessa poikkeuslupien avulla, siten, että suurpetojen aiheuttamat vahingot säilyvät oikeasuhteisina ja muun muassa petojen ihmisarkuus säilyy, mikä on turvallisuuden kannalta tärkeää.

Rajavartiolaitoksen näkemyksen mukaan toimiva poikkeuslupamenettely on yksi keino huolehtia tasapainoisesti yhtäältä rauhoitettujen eläinten suojelusta ja toisaalta eläinten aiheuttamien haittojen ja vaarojen torjunnasta ja se tulisi säilyttää keinovalikoimassa. Kun kannanhoidollisia pyyntilupia ei ole viime vuosina myönnetty, niin on selkeästi ollut nähtävissä metsästyspainetta niillä alueilla, joille on vielä saanut pyyntilupia, kuten poronhoitoalueella.

Vaikka kannan hoidollinen metsästys sallittaisiin, voidaan kuitenkin olettaa epäiltyjä metsästysrikoksia havaittavan edelleen muun muassa karhunmetsästyksen

yhteydessä. Syynä tähän on kiellettyjen keinojen, kuten ravintohoukuttimien, käyttö metsästyksen onnistumiseksi. Metsästyslakia olisi tarpeen selkeyttää myös tältä osin.

Mikäli suurpetojen kannan hoidollista metsästystä ei sallita, paine laittomaan metsästykseseen tulee todennäköisesti kasvamaan. Pahimmillaan laittomasta metsästämisestä voi tulla hiljaisesti hyväksyttyä. Laittoman toiminnan voidaan olettaa kasvavan erityisesti suurpetojen pihakäyntien sekä asustuskeskuksissa liikkumisten yleistyttyä.

Rajavartiolaitos ei pidä perusteltuna, että poikkeuslupia ei voisi myöntää lainkaan sellaisen riistanhoitoyhdistyksen alueelle, joilla on todistetusti metsästetty suurpetoja ilman lupaa. Tämänkaltaisen rajoite on rinnastettavissa kollektiiviseen rangaistukseen ja kohdistuu erityisesti niihin henkilöihin, jotka toimivat laillisesti ja määräysten mukaisesti. Tämä voisi lisäksi johtaa siihen, että havaittuja metsästysrikoksia ei enää esimerkiksi ilmoiteta viranomaisille. Käytännössä lain tavoite voisi kääntyä tässä tapauksessa itseään vastaan.